

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Penitenciarul Poarta Albă

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Penitenciarul Poarta Albă, are ca obiect verificarea condițiilor de detenție și tratamentul aplicat persoanelor custodiate

Raportul este structurat pe 3 capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Întrevederi cu persoanele private de libertate; verificarea condițiilor de detenție și a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 14 alin. (1) și a art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a efectuat, la data de 23 mai 2016, o vizită la Penitenciarul Poarta Albă. Obiectivele vizitei au fost verificarea condițiilor de detenție și a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate, având în vedere și petițiile adresate instituției Avocatul Poporului.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului (domnul _____, doamna _____, doamna _____, doamna _____, domnul _____, consilieri din cadrul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție) și domnul _____, reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului”. Completarea unora dintre aspectele referitoare la asistența medicală acordată unei persoane private de libertate a fost realizată prin efectuarea unei anchete la Penitenciarul Spital Poarta Albă și Secția exterioară Valu lui Traian a Penitenciarului Poarta Albă de către consilier _____ și expert _____ din cadrul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, iar ancheta la Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța a fost efectuată de către reprezentanții Biroului teritorial Constanța al instituției Avocatul Poporului, consilieri _____ și _____.

2. Întrevederi cu persoanele private de libertate; verificarea condițiilor de detenție și a tratamentului persoanelor private de libertate

a) în cadrul întrevederilor, persoanele private de libertate au făcut referire la: condițiile de cazare; solicitări de audiențe la judecătorul de supraveghere a privării de libertate; întocmirea unor rapoarte de incident; organizarea activităților recreative (sportive); proteste sub forma refuzului de hrană; acordarea tratamentului medical; numărul insuficient al personalului de pază. **Spre exemplu:**

Un deținut a reclamat hrana necorespunzătoare, supraaglomerarea din camera unde era cazat, prezența insectelor dăunătoare, cazarmamentul uzat, grupul sanitar igienizat

necorespunzător, lipsa unei săli de sport, inexistența unui spațiu de depozitare a alimentelor și mobilierul insuficient pentru păstrarea bunurilor personale. **În urma vizitării camerei unde era cazat deținutul, s-a constatat că aceasta avea o suprafață de 56,40 mp., erau instalate 30 de paturi dispuse pe trei nivele, din care erau ocupate 26.** În cameră, deținuții improvizaseră măsuțe pentru a servi masa, **spațiul de depozitare a hainelor deținuților era insuficient, cambuza de depozitare a alimentelor acestora nu era prevăzută cu rafturi, saltelele erau vechi, iar tavanul prezenta urme de mucegai.** Totodată, baia comună era o cameră de aproximativ 30 mp (camera E 5.2), care **avea tavanul mucegăit și cu multe crăpături, iar dușurile erau ruginite și nu erau toate funcționale.** Nu s-a constatat cu ocazia vizitării camerei prezența insectelor dăunătoare. În privința hranei, la momentul vizitei, aceasta corespundea din punct de vedere organoleptic, calitativ și cantitativ. La momentul vizitei, s-a mai constatat că la nivel de unitate – centru se desfășurau activități sportive cu deținuții asigurându-se accesul la acestea, cel puțin o dată pe săptămână. Activitățile sportive se desfășurau pe terenul de sport sau în cluburile secțiilor, în funcție de specificul acestora. Pentru a participa la activitățile sportive, deținuții se înscriau în prealabil pe listele care se întocmeau la nivel de secție, de către monitorul sportiv, care redacta tabele nominale cu deținuții participanți.

Un alt deținut a invocat condițiile de cazare necorespunzătoare, refuzul înregistrării cererii de a intra în refuz de hrană și faptul că dormeau câte 2-3 deținuți într-un pat. **Cu ocazia vizitării camerei unde era cazat deținutul, s-a constatat că aceasta avea o suprafață de 50,11 mp., erau 37 de paturi dispuse pe trei nivele din care erau ocupate 35.** În cameră mobilierul era insuficient, deținutul fiind obligat să improvizeze măsuță pentru a servi masa. Totodată, **nu existau spații de depozitare a hainelor, cambuza de depozitare a alimentelor nu era prevăzută cu rafturi, saltelele erau vechi iar tavanul prezenta urme de mucegai, varul fiind sărit pe alocuri.** În privința refuzului înregistrării cererii de a intra în refuz de hrană și a faptului că dormeau câte 2-3 deținuți într-un pat, aspectele menționate nu s-au confirmat.

O altă persoană privată de libertate a invocat faptul că, a fost supusă la rele tratamente de personalul unității penitenciare și că nu i s-au acordat îngrijiri medicale. Din verificarea documentelor, a rezultat că persoana privată de libertate a fost recalitrantă și a adresat cuvinte jignitoare personalului din cadrul penitenciarului, motiv pentru care a fost solicitată intervenția grupei de intervenție. Urmare acestui incident, persoanei private de libertate i-a fost întocmit

raport de incident și a fost prezentată la cabinetul medical. Ulterior, a fost anunțată conducerea unității penitenciarului și judecătorul de supraveghere a privării de libertate. Cu privire la acest incident, Judecătoria Medgidia a respins ca nefondată contestația persoanei private de libertate împotriva încheierii judecătorului de supraveghere a privării de libertate, iar Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța a dispus clasarea cauzei având ca obiect plângerea formulată de persoana privată de libertate sub aspectul rețelor tratamente la care a fost supusă de către personalul penitenciarului.

De asemenea, s-a constatat prezența insectelor dăunătoare, iar grupul sanitar prezenta infiltrații de apă și mușegai. Din verificarea documentelor puse la dispoziție a rezultat că a formulat cerere de transfer la o unitate penitenciară apropiată de locul de domiciliu, însă Directorul General al Administrației Naționale a Penitenciarelor nu a aprobat transferul, deoarece unitatea solicitată nu avea spații de deținere disponibile.

O persoană privată de libertate a recurs la forma de protest a refuzului de hrană deoarece era „amenințată cu moartea” de alți deținuți, nu a fost scoasă în audiență la judecătorul de supraveghere a privării de libertate, deși a solicitat acest lucru și era cazată într-o cameră friguroasă. Din verificarea documentelor a rezultat că persoana privată de libertate a fost în audiență de mai multe ori la judecătorul de supraveghere, unde a sesizat nerespectarea de către Penitenciarul Poarta Albă a unor drepturi (la informație, la asistență medicală, la muncă etc.) și a condițiilor minime de cazare. Pentru toate aceste sesizări, judecătorul de supraveghere a privării de libertate a dispus respingerea lor ca nefondate.

b) verificarea condițiilor de detenție și a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate

Penitenciarul Poarta Albă este profilat pe custodiarea deținuților care execută pedeapsa privativă de libertate în regim deschis și semideschis, cu domiciliul pe raza județului Constanța. Unitatea penitenciară are în componență următoarele secții de deținere: secția E.1, destinată cazării deținuților din regim deschis, care desfășoară activități productive; secția E.2, destinată cazării deținuților din regim închis sau maximă siguranță, cu procese pe rolul instanțelor deservite de Penitenciarul Poarta Albă; secția E.3, destinată cazării deținuților minori indiferent de regimul de executare, cu acțiuni pe rolul instanțelor deservite de unitatea penitenciară

menționată; secția E.4, destinată cazării deținuților arestați preventiv; secția E.5, destinată cazării deținuților din regimul semideschis, staționar; secția E.6, destinată cazării deținuților din regimul deschis, precum și a celor din regimul semideschis, care prestează activități productive; secția E.7, destinată cazării deținuților tineri din regim deschis și semideschis; secția E.8, destinată cazării deținuților femei, cu acțiuni pe rolul instanțelor deservite de Penitenciarul Poarta Albă.

•referitor la numărul persoanelor custodiate

Penitenciarul Poarta Albă are o capacitate de cazare de 904 locuri raportat la 6 mc. și **286 de locuri raportat la 4 mp.**, în total având **1190 locuri de cazare-centru** și 594 locuri de cazare la Secția exterioară Valu lui Traian. La momentul vizitei erau custodiate 1004 persoane private de libertate la centru și 569 la secția exterioară, fiind instalate **1145 de paturi la centru**. Secțiile E.4, E.5 și E.6 au o construcție atipică, în sensul că primele două au înălțimea de 4,4 m, iar ultima de 3,9 m. În situația în care s-ar instala paturi la capacitatea maximă de cazare, persoanelor private de libertate le-ar fi imposibil să desfășoare activități de orice natură în cazul în care ar coborî din paturi în același timp. De asemenea, **suprafața ce ar reveni fiecărui deținut ar fi cu puțin peste un metru pătrat**, ceea ce reprezintă o diferență mare față de spațiul minim legal de cazare de 4 mp. **Astfel, penitenciarul se confrunta la centru cu fenomenul de supraaglomerare.** În acest sens, în luna mai 2016, conducerea penitenciarului a informat directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la fenomenul supraaglomerării cu care se confruntau secțiile E.2 și E.7, dar și E.4 și E.5, chiar dacă nu erau instalate paturi la capacitatea maximă. Această situație era transmisă lunar și prin intermediul centralizatorului privind activitatea șefilor secțiilor de deținere.

•referitor la condițiile de cazare

Cu ocazia vizitării unor camere de detenție, s-au constatat următoarele:

Camerele de detenție vizitate aveau dimensiuni cuprinse între 28,99 mp. și 56,74 mp. În aceste camere, paturile erau instalate astfel: în camera E 4.14 cu suprafața de 28,29 mp. erau 12 paturi din care erau ocupate 6; în camera E 5.1 cu suprafața de 56,74 mp. erau 40 paturi dispuse pe două sau trei nivele din care erau ocupate 37; în camera E 5.11 cu suprafața de 53,20 mp. erau 37 de paturi dispuse pe trei nivele din care erau ocupate 34; în camera E 5.14 cu suprafața

de 56,40 mp. erau 30 paturi dispuse pe trei nivele din care erau ocupate 26; în camera E 5.17 cu suprafața de 50,11 mp. erau 37 de paturi dispuse pe trei nivele din care erau ocupate 35. **În toate camerele vizitate mobilierul era insuficient, deținuții fiind obligați să mănânce în pat, pe genunchi (camera E 4.14) sau pe măsuțe improvizate pentru a servi masa (camerele E 5.1, E 5.11, E 5.14, E 5.17).**

Totodată, nu existau spații de depozitare a hainelor deținuților, cambuzele de depozitare a alimentelor acestora nu erau prevăzute cu rafturi, saltelele erau vechi, tavanele prezentau urme de mușcături iar varul era sărit pe alocuri. De asemenea, existau insecte dăunătoare în camerele E 5.11, E 5.17, iar băile erau murdare, cu infiltrații de apă și mușcături, cimentul era spart pe alocuri și prezenta umezeală de la recipientele pline cu apă (baia comună era o cameră de aproximativ 30 mp - camera E 5.2, care avea tavanul mușcăt și cu multe crăpături, iar dușurile erau ruginite și funcționau doar 12). Ferestrele erau suficient de mari, asigurau lumina naturală și aerisirea camerelor și a grupurilor sanitare.

Iluminatul artificial (în cursul săptămânii era asigurat până la ora 22:00, sâmbăta și duminica până la ora 23:00, iar după aceste ore era folosită lumina de veghe) se realiza prin corpuri de iluminat montate în fiecare dintre camere. Totodată, programul TV era de la ora 06:00 până la ora 22:00 în cursul săptămânii, respectiv ora 23:00 sâmbăta și duminica.

Apa rece era furnizată permanent din rețeaua proprie a unității penitenciare cu ajutorul unor pompe submersibile, ultima fiind achiziționată în anul 2015 (conform documentelor puse la dispoziție). Furnizarea apei calde menajere se realiza conform unui program aprobat de director. Începând cu luna decembrie 2015, în toate secțiile de deținere erau asigurate nu doar cele 2 băi minime pe săptămână, ci 4 băi pe săptămână pentru toți deținuții și îmbăierea zilnică pentru deținute, precum și pentru cei care își desfășurau activitatea în locuri cu risc epidemiologic crescut sau în orice alte locuri, dacă situația o impunea (bloc alimentar, depozit, zootehnie, fermă vegetală, centrale termice, spălătorie).

Furnizarea agentului termic era asigurată conform unui program aprobat de directorul unității penitenciare, astfel: în trei secții de deținere cu combustibil solid (lemne de foc), iar în celelalte 5 secții de deținere de o centrală termică. Camerele de detenție aveau în dotare calorifere sau sobe care permiteau încălzirea în condiții optime.

•referitor la condițiile igienico-sanitare

Din documentele puse la dispoziție de conducerea penitenciarului a rezultat faptul că, articolele de igienă personală erau asigurate și distribuite de administrația penitenciarului în conformitate cu prevederile OMJ nr. 2055/C/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea unitară a drepturilor de echipament și de materiale igienico-sanitare aferente persoanelor private de libertate. Deținuții aveau posibilitatea achiziționării articolelor de igienă personală și de la magazinul unității. În urma verificării documentelor a rezultat faptul că, **în luna aprilie nicio persoană privată de libertate custodiată de unitatea penitenciară nu a primit hârtie igienică.** Efectele deținuților se ridicau săptămânal de către gospodarul secției și erau predate la spălătorie în baza unui program aprobat de directorul penitenciarului. Pentru asigurarea curățeniei colective și individuale se distribuiau la nivelul unității diverse produse de curățat pe bază de proces-verbal. De asemenea, la nivelul penitenciarului au fost realizate deratizări și dezinsecții, astfel: în luna decembrie 2015, a fost efectuată o acțiune de dezinsecție și deratizare a întregii unității cu o firmă specializată; în luna martie 2016 a fost efectuată o acțiune de deratizare și dezinsecție cu mijloace proprii; în luna mai 2016 a fost efectuată o lucrare de deratizare cu mijloace proprii și dezinsecție la blocul alimentar – centru. La momentul vizitei, se desfășura o acțiune de dezinsecție cu o firmă autorizată la nivelul întregii unități penitenciare.

Conducerea unității a justificat existența infestării cu insecte și dăunători prin lipsa de igienă și dezinteresul pentru acțiunile de auto-gospodărire ale deținuților cazați pe respectivele secții, precum și prin lipsa de fonduri.

•referitor la hrană și calitatea apei potabile

Blocul alimentar era compus din mai multe compartimente: birou supraveghetor, camera de păstrat alimente (unde se aflau depozitate în baza unui grafic de temperatură afișat, mai multe borcane din sticlă etichetate în care erau probe de mâncare recoltate pentru o perioadă de 48 de ore), camera de carmangerie cu graficul de temperatură afișat, camera de păstrare a legumelor, sală instalații ventilare, sală depozitare vase inox, bucătărie preparare hrană, camera spălare

veselă, camera pentru tocat zarzavat, grupuri sanitare și grupuri sociale (vestiare și dușuri). La momentul vizitei, existau în frigiderul bucătăriei probe de alimente pentru zilele de 21, 22 și 23.05 (prânz), etichetate și corespunzând cu meniul din zilele respective. **Personalul care deservea blocul alimentar nu avea echipament corespunzător. Totodată, pereții și tavanul din majoritatea compartimentelor care alcătuiau blocul alimentar prezentau urme de igrasie. Ventilația era deficitară, aparatele convectoare fiind vechi și subdimensionate pentru suprafața pe care o deserveau, iar nivelul de abur și saturația în vapori de apă depășeau frecvent limitele admise, ceea ce ducea la degradarea și mai accentuată a zidăriei și zugrăvelii.** În urma verificării documentelor s-a constatat că unitatea penitenciară a solicitat fonduri pentru remedierea acestor aspecte în cursul anului 2016.

Din documentele puse la dispoziție a rezultat faptul că, în Penitenciarul Poarta Albă calitate hranei era corespunzătoare, hrana fiind diversificată și în cantitate reglementată. Astfel, persoanele private de libertate au fost alocate și hrănite la 16 norme de hrană caldă, de bază și suplimente, fiind asigurate meniuri conforme cu convingerile religioase, starea de sănătate, efortul fizic depus și categoria de vârstă a fiecărei persoane private de libertate în parte. Pentru verificarea permanentă a condițiilor de preparare a hranei și a calității din punct de vedere organoleptic au fost reglementate activitățile de control și consemnare a rezultatelor verificărilor făcute, în conformitate cu prevederile Ordinului Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor, nr. 271/16.02.2004. În acest sens, potrivit deciziilor zilnice și în conformitate cu prevederile ordinului menționat, au fost realizate: asistarea la introducerea în marmite a cantităților de carne, slănină, subproduse și preparate din carne (participa obligatoriu șeful de tură care consemna într-un registru modul de desfășurare a activității și un reprezentant din partea deținuților care consemna aprecierile într-un registru special destinat acestora); verificarea calității hranei preparate (hrana era preparată și verificată zilnic, din punct de vedere organoleptic de către șeful de tură și un cadru medical, direct la blocul alimentar; ambii consemnau în registru concluziile verificărilor efectuate); nominalizarea reprezentantului din partea deținuților (acesta era schimbat lunar și era nominalizat de consiliul de conducere al unității în ultima ședință din lună, pentru luna următoare, iar nominalizarea se realiza în baza propunerilor făcute de către sectorul Siguranța Deținerii și Regim Penitenciar). Hrana preparată era verificată și certificată pentru darea în consum, de către medicul unității, se transvaza în

recipiente pentru transport cu capac (bidoane inox de 10 l sau 25 l), corespunzător structurii efectivelor de persoane private de libertate în locurile de deținere. Bucătarul, supraveghetorul blocului alimentar și ofițerul de serviciu verificau ca această operație să fie realizată astfel încât să fie asigurată o repartizare uniformă a hranei în fiecare recipient în parte. Hrana se transvaza în stare fierbinte, se acoperea imediat cu capac și era consumată în următoarele două ore. Mâncarea aferentă fiecărei secții de detenție era preluată de supraveghetorul de pe secția respectivă, care avea obligația să asiste la distribuirea ei pe camere, verificând ca aceasta să fie distribuită în mod uniform și egal întregului efectiv existent. Respectarea condițiilor igienico-sanitare de preparare, transport și servire a hranei era verificată și certificată de către medicul șef al unității penitenciare. Pentru situații speciale (hrănire la punctele de lucru, persoane sosite din transfer) erau întocmite următoarele proceduri de lucru: alocarea la drepturi de hrană pentru persoanele private de libertate transferate și asigurarea servirii mesei la punctele de lucru exterioare. La momentul vizitei, meniul respecta condițiile de preparare (cantitate, calitate, gust, aspect) pentru toate categoriile de deținuți. Selecția și repartizarea deținuților la blocul alimentar se realiza cu efectuarea anterioară a analizelor medicale. Sectorul medical informa structura de organizare a muncii cu privire la rezultatele analizelor medicale efectuate și posibilitatea folosirii la muncă sub acest aspect și avea în acest sens și o anexă privind setul de analize necesare fiecărei activități lucrative care urma a fi prestată.

Cu ocazia vizitei, s-a constatat că exista un meniu zilnic (mic dejun, prânz și cină) afișat la sala de mese și blocul alimentar. La momentul vizitei, mâncarea servită de persoanele private de libertate corespundea din punct de vedere organoleptic, calitativ și cantitativ (aspect constatat de medicul din cadrul echipei de vizită). Deținuții beneficiau de trei mese pe zi, cu un aport caloric de aproximativ 3650 calorii/zi, conform normativelor în vigoare. În ziua vizitei, a fost următorul meniu: dimineața - pâine, ceai de plante, biscuiți, brânză; la prânz - supă de pui cu găluște, tocăniță de cartofi cu cârnați de porc sau cu cârnați de oaie pentru musulmani; seara - tocăniță de fasole păstăi. Hrana pentru persoanele care necesitau regim alimentar se prepara separat, la recomandarea medicului. Existau meniuri pentru afecțiuni gastrice, hepatice, pentru diabet, pentru intoleranță la gluten, precum și regim desodat. În ziua vizitei, meniul pentru persoanele cu intoleranță la gluten cuprindea: dimineața - ceai de plante, brânză la prânz – supă

de pui cu găluște, mămăligă, tocăniță de cartofi; seara – tocăniță de fasole păstăi. De asemenea, erau prevăzute meniuri pentru musulmani și pentru vegetarieni.

Penitenciarul Poarta Albă asigură furnizarea apei potabile în regim continuu, fără program. În vederea scăderii consumului, au fost luate măsuri de executare a unor lucrări de natura reparațiilor curente la instalațiile sanitare care deservește secțiile de deținere, fiind astfel rezolvată problema asigurării apei potabile în regim continuu. Apa potabilă era verificată periodic de către Direcția de Sănătate Publică Județeană Constanța prin Laboratorul de diagnostic și investigație în sănătate publică, în baza contractului încheiat pentru lunile martie, aprilie și mai 2016. Astfel, apa potabilă era corespunzătoare din punct de vedere calitativ (aspect, gust) și cantitativ (aspect constat și din interviurile cu persoanele private de libertate).

•referitor la asistența socială și psihologică

Sectorul de reintegrare socială din cadrul Penitenciarului Poarta Albă era organizat în două servicii, respectiv Serviciul Educație și Serviciul Asistență Psihosocială, coordonate de un Director adjunct Educație și Asistență Psihosocială.

Penitenciarul Poarta Albă deține Licența de funcționare provizorie nr. 1279/20.01.2016, pentru o perioadă de 1 an (20.01.2016-20.01.2017) pentru Serviciul Educație și Asistență Psihosocială, activitatea fiind desfășurată de 23 de angajați, astfel: **în cadrul Serviciului Educație, din numărul de 16 posturi prevăzute pentru ofițeri erau ocupate 12 posturi (1 șef serviciu educație, 1 preot și 10 educatori), iar din numărul de 12 posturi prevăzute pentru agenți erau ocupate 6 posturi (2 monitori sportivi, 2 agenți tehnic și 2 agenți educație). În cadrul Serviciului Asistență Psihosocială, din numărul total de 13 posturi prevăzute pentru ofițeri erau ocupate 5 posturi (1 șef serviciu asistență psihosocială, 2 psihologi și 2 asistenți sociali).** Asistenții sociali dețineau avizul de exercitare a profesiei de asistent social.

Pentru desfășurarea activității în anul 2016, în cadrul Serviciului Educație și Asistență Psihosocială erau elaborate documente de planificare și organizare, respectiv planul anual de activitate, oferta de programe și activități educaționale, de asistență psihologică și asistență socială precum și orarul lunar al activităților de educație și asistență psihosocială. Din documentele puse la dispoziție de către Șeful Serviciului Asistență Psihosocială a rezultat că în

anul 2016 în cadrul Penitenciarului Poarta Albă au fost desfășurate sau erau în curs de derulare programe educative (Educație pentru viața de familie, Program de asistență moral-religioasă “Cuvântul care zidește”, “Universul Cunoașterii”, Programul de educație prin sport 2016) și programe de asistență psihologică (“Reducerea riscului de suicid”, Programul specific de asistență psihosocială destinat persoanelor cu conduită agresivă).

În cadrul Penitenciarului Poarta Albă se derulase în perioada 19.04-06.05.2016 un program de adaptare la condițiile privării de libertate în vederea conștientizării funcției educative a pedepsei și a stimulării interesului de participare la programele și activitățile recuperative. De asemenea, au avut loc convorbiri individuale de informare ale asistentului social, psihologului sau educatorului, după caz, în scopul informării persoanelor private de libertate cu privire la anumite aspecte pentru care acestea solicită sprijin sau îndrumare. Informațiile obținute în cadrul convorbirilor individuale de informare desfășurate cu persoanele private de libertate și modalitatea de soluționare erau consemnate în registrul specialistului care a desfășurat activitatea. S-au efectuat activități de mediere socială prin adrese scrise transmise la instituții publice în vederea soluționării problemelor sociale ale persoanelor private de libertate.

În urma analizării rapoartelor de întrevvedere întocmite în cadrul activității de consiliere pe probleme sociale a rezultat că, persoanele private de libertate erau sprijinite în demersurile privind obținerea documentelor de identitate pentru încheierea căsătoriei, plata drepturilor cuvenite copiilor și luarea unor măsuri de protecție specială a copiilor, menținerea/reluarea legăturii cu membrii familiei aflați în sistemul de protecție specială a copilului, primirea drepturilor de pensie, reevaluarea capacității de muncă, aspecte impuse de dezbateră moștenirii etc. În cadrul programului de pregătire pentru liberare, în anul 2015 s-a derulat programul “Reducerea riscului de recidivă după închisoare”. Din discuțiile purtate cu șeful Serviciului de Asistență Psihosocială a rezultat faptul că **în anul 2016 nu s-a derulat, până la data efectuării vizitei, programul de pregătire pentru liberare, deoarece se impunea reînnoirea colaborării cu Serviciul de Probațiune Constanța pentru desfășurarea programului “Reducerea riscului de recidivă după închisoare”.**

De asemenea, în urma discuțiilor purtate s-a constatat faptul că **în cadrul Penitenciarului Poarta Albă în anul 2016 nu s-au derulat programe de asistență socială**

datorită numărului insuficient al personalului specializat (1 asistent social/1004 persoane private de libertate).

Din documentele puse la dispoziția echipei de vizitare, în ceea ce privește participarea persoanelor private de libertate la programe educaționale, de asistență psihologică și socială în cadrul Penitenciarului Poarta Albă, de la data ultimei încarcerări până la momentul vizitei, a rezultat că în general persoanele private de libertate care au fost intervievate au participat la programe educaționale, la programe psihologice, iar în ceea ce privește participarea la **programe de asistență socială nu au fost formulate recomandări** de participare la astfel de programe, în urma evaluării efectuate în domeniul social.

În ceea ce privește evaluarea periodică a persoanelor private de libertate intervievate s-au constatat cazuri în care **evaluarea din domeniul social nu a fost efectuată cel puțin o dată la 6 luni**. În urma discuțiilor purtate cu persoanele private de libertate cu care au avut loc întrevederi a rezultat faptul că, acestea au participat doar la programe derulate de către psiholog și educator.

Referitor la asistența psihologică aceasta era realizată de către mai mulți psihologi angajați.

•alte aspecte

Cu ocazia vizitei, s-a constatat că în cadrul fiecărei secții de deținere exista câte o cutie poștală pentru expedierea corespondenței, care era ridicată de către un reprezentant al Poștei Române însoțit de un lucrător al sectorului vizită pe tot timpul ridicării corespondenței.

De la începutul anului 2016 au fost acordate 126 vizite intime de 2 ore și 8 vizite de 48 de ore. Deținuții au beneficiat de vizită intimă în timpul programului de lucru al sectorului vizite.

În cadrul sectorului de acordare a dreptului la pachet, vizită și cumpărături, exista un spațiu special amenajat care asigură dreptul la asistența juridică a deținuților. Acest spațiu era prevăzut cu dispozitive de separare, care limitau contactul fizic, dar permiteau transmiterea de înscrisuri, supravegherea fiind doar vizuală. Deținuții puteau să fie vizitați de notari publici, executori judecătorești, mediatori autorizați ori de alte persoane cu atribuții oficiale, în timpul programului de lucru, dar și în afara acestuia cu consemnarea în fișa de evidență a sectorului

vizită. Organele de urmărire penală audiau deținuții și în camera de audieri existentă în Post Control nr. 2.

La momentul vizitei, erau mai multe concursuri în desfășurare **pentru ocuparea unor funcții vacante cum ar fi: ocuparea a 35 de posturi de agent operativ, ocuparea a 4 posturi de ofițer - psiholog și 2 posturi de ofițer - asistent social, ocuparea a 3 posturi de agent asistent medical generalist, un post agent asistent medical - igienă și un post agent asistent medical - stomatologie.**

La nivel de unitate – centru, erau 2 monitori sportivi responsabili cu desfășurarea activităților sportive/recreative, care desfășurau activități/competiții sportive doar în cadru organizat, sub directa îndrumare/coordonare a specialistului monitor sportiv, cu respectarea standardelor de calitate. Zilnic, se desfășurau activități sportive cu deținuții asigurându-se accesul la acestea, cel puțin o dată pe săptămână. Activitățile sportive se desfășurau pe terenul de sport sau în cluburile secțiilor, în funcție de specificul acestora. Pentru a participa, deținuții se înscriau în prealabil pe listele care se întocmeau la nivel de secție, de către monitorul sportiv, care redacta tabele nominale cu deținuții participanți.

În cadrul fiecărei secții de deținere erau instalate telefoane Paytel, care asigurau dreptul la convorbiri telefonice deținuților. Erau instalate 64 de astfel de aparate care erau dispuse în interiorul și exteriorul secțiilor, respectiv pe holuri și curțile de plimbare, la blocul alimentar, la capelă, la spălătorie, la centrala termică și la punctul de zootehnie. Totodată, începând cu 1 septembrie 2015, s-a stabilit efectuarea apelurilor telefonice, astfel: limitarea apelurilor telefonice la cel mult 10 persoane din exteriorul penitenciarului, atât în țară cât și în străinătate, limitarea apelurilor zilnice efectuate la 10 apeluri cu durată maximă cumulată de 60 de minute pentru deținuții care execută pedeapsa privativă de libertate în regim deschis sau semideschis, precum și pentru cei care nu a fost stabilit încă regimul de executare, limitarea apelurilor zilnice efectuate la 3 apeluri cu durată maximă cumulată de 30 de minute pentru deținuții care execută pedeapsa privată de libertate în regim de maximă siguranță și regim închis. Intervalul orar pentru această activitate era cuprins între apelul de dimineață și cel de seară, între orele 09:30-18:30. De asemenea, existau la nivelul fiecărei secții de deținere infochioșcure (punct de informare) care funcționau pe bază de cartelă individuală cu credite.

Totodată, de la începutul anului și până în prezent, au fost înregistrate 81 de plângeri adresate judecătorului de supraveghere, toate fiind respinse.

De asemenea, au fost înregistrate 77 de cazuri de recurgere a deținuților la forma de protest a refuzului de hrană. În toate cazurile, deținuții au fost examinați zilnic și ori de câte ori a fost nevoie de către medic, au fost cazați în camera de infirmerie (la momentul vizitei se afla doar un deținut care a recurs la această formă de protest) și au fost informați permanent asupra riscului la care se expun. În situația în care starea de sănătate a deținuților se deteriorează, aceștia erau transferați într-o unitate spitalicească. În cadrul unității penitenciare, au fost 3 evenimente de autoagresiuni/automutilări și niciun caz de deces în rândul deținuților.

În ceea ce privește persoanele private de libertate, de la începutul anului și până în prezent, au fost întocmite 172 rapoarte de incident. Din situația pe 2016 pusă la dispoziție a rezultat că, până la momentul vizitei, au fost aplicate 200 de sancțiuni disciplinare (avertismente, suspendări de drepturi, izolări) și au fost acordate 351 de recompense (ridicări de sancțiuni, suplimentări diferite, permisiuni de ieșire din penitenciar).

De asemenea, conducerea unității penitenciare a realizat un sistem de aprovizionare accesibil și avantajos, capabil să pună la dispoziția persoanelor private de libertate custodate articole de îmbrăcăminte, alimente, articole sanitare de uz personal, bunuri de larg consum de primă necesitate permise în incinta unității penitenciare. Pentru o cât mai clară desfășurare a activităților de control care se desfășurau o dată pe lună, administrația penitenciarului întocmise și aplica procedura Controlului respectării nivelului prețurilor practicate în cadrul punctelor comerciale din incinta locurilor de deținere aflate în Penitenciarul Poarta Albă și Secția exterioară Valu lui Traian. De asemenea, conform Deciziei directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor din anul 2015, au fost numite persoanele care controlează activitatea punctului comercial.

Penitenciarul Poarta Albă asigură transportul deținuților în condiții de siguranță. Mijloacele de transport aveau inspecțiile tehnice la zi și erau planificate pentru executarea de misiuni de transport doar dacă îndeplineau toate cerințele. Unitatea penitenciară avea în dotare 6 microdube – autovehicul special/autospecializată cu 4, 10, 16 și 22 de locuri și 2 autodube – autospecializate cu 39 și 40 de locuri.

În cadrul unității penitenciare fiecare secție de deținere era prevăzută cu curte de plimbare, astfel: în cadrul secțiilor E.1, E.5, E.6 și E.7, deținuții aveau acces în permanență la curțile de plimbare, cu excepția perioadei în care se servea masa de prânz; în cadrul secției E.2 existau trei curți de plimbare, timpul alocat fiind de 2 ore și 30 de minute, așa cum reiese din programul de plimbare aprobat de directorul penitenciarului; în cadrul secției E.3 existau 2 curți de plimbare, timpul alocat fiind de 3 ore în fiecare zi; secția E.4 deținea 4 curți de plimbare timpul alocat fiecărui deținut fiind de 3 ore și 30 de minute; secția E.8 era prevăzută cu 2 curți de plimbare timpul alocat fiind de 4 ore pe zi. Curțile de plimbare erau dotate cu bănci, bare în vederea efectuării de tracțiuni, dispozitive cu ajutorul cărora se puteau efectua abdomene și o masă de tenis de masă amplasată în curtea de plimbare E.6.

Secțiile de deținere E 4 și E 5 aveau din construcție, învelitori din plăci de azbociment. Conform art. 13 din Hotărârea Guvernului nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului cu azbest, ”produsele care conțin azbest și care au fost instalate sau se aflau în funcțiune înainte de data de 1 ianuarie 2005 pot fi utilizate până la încheierea ciclului de viață al acestora”. Penitenciarul Poarta Albă avea aprobată realizarea obiectivului de investiție complexă ”Secția IV și V – Consolidare, Modernizare și Extindere” pentru care exista un studiu de fezabilitate care prevedea ca propunere tehnică înlocuirea învelitorii din plăci de azbociment cu materiale care să respecte cerințele actuale (tablă). **Astfel, unitatea penitenciară nu putea realiza decât lucrări de reparații curente care constau în înlocuirea plăcilor deteriorate.**

•referitor la asistența medicală

Penitenciarul Poarta Albă asigura deținuților asistența medicală prin intermediul cabinetelor medicale proprii, iar cazurile mai grave erau transferate la Spitalul Penitenciar Poarta Albă. **Secția exterioară Valu lui Traian avea cabinet medical propriu, deservit în timpul săptămânii de către un medic și un asistent medical, iar în weekend doar de un asistent medical.**

Spitalul Penitenciar Poarta Albă funcționa tot în spațiul Penitenciarului Poarta Albă, într-un pavilion separat, deși erau unități distincte. Spitalul Penitenciar Poarta Albă deservește cele două componente ale Penitenciarului Poarta Albă, precum și cazuri trimise spre tratament de la

diverse penitenciare din zona Moldovei: Galați, Brăila, Tichilești, Bacău, Iași etc. Capacitatea Spitalului Penitenciar Poarta Albă era de 160 de locuri în 6 secții și avea angajați un director de probleme medicale, 5 medici, un medic stomatolog și 22 de asistenți medicali. Conducerea penitenciarului era asigurată de către un director unitate și un director adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar.

Programul de lucru al medicilor era de 7 ore/zi în zilele lucrătoare, conform OMJ nr. 429/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Programul de lucru al cadrelor medicale era în intervalul orar 07:30-19:30. Datorită deficitului de personal, asistența medicală de urgență în intervalul 19:30-07:30 era asigurată în baza unui Protocol încheiat cu Penitenciarul Spital Poarta Albă. **La momentul vizitei în cabinetul medical la Secția Centru a Penitenciarului Poarta Albă își desfășurau activitatea 2 medici, 4 asistenți medicali și un medic stomatolog, număr insuficient pentru activitățile care se desfășurau** (un medic fusese detașat la Penitenciarul Spital Poarta Albă). **Erau în derulare concursuri pentru ocuparea următoarelor posturi vacante: 3 posturi de agent asistent medical generalist, un post agent asistent medical - igienă și un post agent asistent medical - stomatologie. Prin urmare, numărul cadrelor medicale existente era insuficient pentru acoperirea integrală și în bune condiții a activității zilnice, ponderea de acoperire a organigramei de personal fiind de 50% din necesar.**

Programarea consultațiilor se realiza după un program afișat în funcție de secția de deținere și camere, iar urgențele erau prezentate la cabinetul medical indiferent de programul de consultații. În timpul programului de lucru, personalul medical decidea transportul la un spital penitenciar, pentru urgențele medicale.

În afara programului de lucru al cadrelor medicale, personalul de pază prezenta la penitenciarul spital toți deținuții care solicitau asistență medicală de urgență, deoarece exista permanent un medic de gardă. În cazul în care medicul penitenciarului spital constata că pacientul necesita investigații suplimentare și tratament de urgență, care nu puteau fi asigurate local, acesta decidea prezentarea la un spital din rețeaua Ministerului Sănătății, stabilind și modalitatea de transport, în funcție de gradul de urgență (apreciat în funcție de starea generală,

semnele vitale – nivel de conștiență, temperatură, puls, tensiune arterială, respirație – și situația clinică particulară pentru fiecare tip de patologie).

Media pe zi a consultațiilor la Penitenciarul Poarta Albă centru era de aproximativ 120 deținuți. Afecțiunile care erau diagnosticate la cabinetul medical erau diverse cuprinzând toată paleta de afecțiuni, de la infecții mai puțin grave până la urgențe medico-chirurgicale, traumatisme, hetero sau autoagresiuni, afecțiuni psihiatrice etc. Deținuții care prezentau afecțiuni cronice erau în număr de aproximativ 332 deținuți/lună cu tratamente diverse, pentru patologie diabetică, cardiovasculară, psihiatrică etc.

Examinarea deținuților nou intrați se realiza prin: triaj epidemiologic, examinare pentru leziuni traumatice, suspiciune de consum de droguri, afecțiuni infecto-contagioase etc. Ulterior, erau examinați până în 72 de ore și se stabilea diagnosticul și necesarul de investigații suplimentare. La sfârșitul perioadei de carantină se stabilea diagnosticul final și aptitudinea de muncă. Examinarea deținuților aflați în refuz de hrană se realiza prin: cazarea acestora în camera de infirmerie, examinarea zilnică și de câte ori era nevoie de către medic, informarea permanentă asupra riscului la care se expuneau în situația în care starea de sănătate se deteriora, transferul la o unitate spitalicească, dacă situația o impunea.

Cabinetul medical Centru era amplasat în incinta penitenciarului, într-un corp separat de clădire și era format din: zona de primire și de consultație, camera de administrare a tratamentelor și infirmerie/cameră pentru monitorizarea deținuților aflați în refuz de hrană. Tot în acest corp de clădire se mai aflau și camere de detenție. Cabinetul medical propriu-zis era compus dintr-o cameră de consultații de dimensiuni medii, ce includea un mic spațiu de tip încăpere - anexă pentru păstrarea intimității în cursul administrării tratamentelor injectabile și o sală de așteptare. Acesta dispunea de sursă de apă curentă, chiuvete și toaletă de tip „turcesc”.

Dotările erau de tip standard: două tensiometre, două stetoscoape, un glucometru și trei cutii de glucoteste aflate în perioada de valabilitate, mai multe termometre, abaisse- langues-uri, un puls-oximetru, o trusă pentru mici intervenții chirurgicale de urgență, mănuși sterile, pansamente, soluții antiseptice și dezinfectante, cutii pentru depozitarea materialelor tăietoare-înțepătoare, seringi și alte materiale sanitare de unică folosință, dulapuri pentru medicamente și materiale sanitare.

Exista un stoc de medicamente suficient pentru acordarea asistenței primare; medicamentele erau în termenul de valabilitate și erau păstrate conform cu reglementările sanitare în vigoare. Aparatul de urgență avea dotări de bază, era depozitat într-un dulap închis cu cheie, care se afla în permanență într-un loc accesibil personalului medical angajat. Cabinetul medical mai avea o trusă de prim ajutor, dotată cu materialele necesare și care era poziționată într-un loc vizibil și accesibil.

Camera de administrare a tratamentelor era de dimensiuni medii, având dotări minime din punct de vedere al mobilierului – o canapea de consultații, un birou, câteva scaune, un dulăpior de medicamente. Aici se găsea un aparat de investigație prin ultrasonografie – ecograf – model mai vechi, dar de bună calitate, la care lucra unul din medici, care deținea certificatele de competență necesare.

Infirmeria Penitenciarului Poarta Albă era și cameră de monitorizare a deținuților aflați în refuz de hrană. Aceasta era formată dintr-o cameră - staționar de dimensiuni suficiente pentru a asigura norma de spațiu legală fiecărui pacient. Staționarul era dotat cu mobilierul minim necesar pentru cazarea unui număr de cinci pacienți – paturi, noptiere, etajere și dispunea de grup sanitar „turcesc”, chiuvetă cu apă curentă și cambuză.

La data vizitei, la infirmerie se afla cazat un deținut care intrase în refuz de hrană cu respectarea normelor legale. Starea sa clinică era bună în momentul examinării, iar funcțiile vitale se aflau în parametri fiziologici. Nu a dorit să discute cu echipa de vizitare despre problemele care l-au determinat să recurgă la această formă de protest.

De asemenea, cabinetul medical avea registre de consultații, în care erau consemnate datele persoanelor examinate, diagnosticul/diagnosticele și indicațiile de tratament precum și registre de tratament, unde se ținea evidența medicației administrate.

Ținând cont de specificul unității penitenciare și de situarea sa geografică, existau registre pentru evidența patologiei infecto-contagioase, registre de evidență a vaccinărilor, registre de evidență a persoanelor consumatoare de droguri, registre pentru internarea și monitorizarea pacienților aflați în infirmerie și a celor aflați în refuz de hrană, registru de examinare a deținuților asupra cărora se institua măsura izolării disciplinare, registru de evidență a medicamentelor personale ale deținuților cu probleme cronice de sănătate și un registru de prescripție și administrare a medicamentelor psihotrope.

Toate registrele erau păstrate în dulapul de medicamente, etichetate clar cu numele pacientului. Registrele examinate erau la zi și erau securizate și păstrate conform normelor în vigoare.

Cabinetul medical nu avea un registru de consemnare a existenței mărcilor traumatice sau a semnelor fizice de rele tratamente/abuzuri sau tortură. Eventualele semne clinice erau înregistrate în opusul de consultații medicale curente. La data vizitei, nu exista niciun astfel de caz documentat.

Cele mai frecvente morbidități cronice erau afecțiunile cardiace (hipertensiune arterială, cardiopatie ischemică), digestive (gastrite, ulcere gastrice sau duodenale), metabolice (diabet de tip I sau II) și problemele psihiatrice (depresii, insomnii, agitație psihomotorie – în majoritate legate de momentul încarcerării).

Alocarea persoanelor private de libertate la regim alimentar se realiza în funcție de afecțiunile medicale existente, la indicația medicului curant și era consemnată într-un registru. Persoanele private de libertate beneficiau de acces la medicul stomatolog angajat al Penitenciarului, conform programării zilnice.

◆ Referitor la acordarea asistenței medicale, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată în privința unui deținut din cadrul Secției exterioare Valu lui Traian a Penitenciarului Poarta Albă, care **a reclamat asistența medicală necorespunzătoare acordată.** În petiție se menționa că, deși deținutul a acuzat dureri în perioada 7-14 mai 2016 și a solicitat asistență medicală, „**a fost tratat cu indiferență**” de cadrele medicale ale penitenciarului.

Aspectele referitoare la asistența medicală acordată deținutului au fost verificate în cadrul vizitei efectuate în Penitenciarul Poarta Albă- Secția exterioară Valu lui Traian, Penitenciarul Spital Poarta Albă, precum și în cadrul anchetei realizate la Spitalul Județean Constanța.

Cu prilejul anchetei efectuate de reprezentanții Biroului teritorial Constanța, a fost audiat deținutul, care a menționat că execută o pedeapsă de 4 ani, în regim deschis. Durerile la nivelul piciorului stâng au început pe data de **7 mai 2016,** când a observat că avea gamba umflată. A solicitat să fie dus la cabinetul medical de la Secția Exterioară Valu lui Traian, unde a fost consultat de o asistentă, care a constatat că nu este lovire, înțepătură sau rană și **i-a dat gheață,** spunându-i să se prezinte la medic a doua zi.

Pe data de **8 mai 2016**, durerile s-au accentuat, a solicitat din nou să fie dus la cabinetul Secției Exterioare Valu lui Traian. După consultul medical i s-a spus că va fi trimis la Spitalul Penitenciar Poarta Albă. Durerile s-au accentuat **și a primit aspirină, unguent și gheață**. Ulterior, **s-a prezentat zilnic la cabinetul medical** pentru a procura gheață și pe data de **14.05.2016**, mergând din nou la consult, a primit un **antiinflamator** și i s-a spus că luni (16 mai 2016) va fi chemată o salvare pentru a fi trimis de urgență la spital. În aceeași zi, starea de sănătate s-a agravat și după vizita cu familia, a constatat că nu mai poate merge, fiind ajutat să se deplaseze la cabinet de colegii de cameră. Asistenta i-a spus că trebuie să fie transportat urgent la Spitalul Penitenciar Poarta Albă.

În duba cu care era transportat, deținutul l-a rugat pe supraveghetor să-l lase pe primele scaune, însă i s-a răspuns că, potrivit Protocolului, trebuie să stea pe scaunele din spatele dubei.

În data de 14.05.2016 la ora 16³⁰, medicul de la Spitalul Penitenciar Poarta Albă i-a spus că trebuie prezentat de urgență la Spitalul Județean Constanța. Personalul de pază al penitenciarului i-a învederat medicului că nu au mijloc de transport și pază decât după apelul de seară. Medicul a menționat că poate chema salvarea, conform Protocolului, dar nu era disponibil personal de pază care să-l însoțească. Când a venit salvarea, erau 2 supraveghetori înarmați, însă fără personal medical însoțitor. S-a decis că va fi însoțit de către asistenta din cadrul cabinetului medical al Secției Exterioare Valu lui Traian. Ajuns în această locație, a constatat că asistenta trebuia să administreze tratamentul deținuților și **astfel s-a mai întârziat plecarea către Spitalul Județean Constanța**. Pe durata transportului, pacientul a precizat că nu a purtat cătușe și a fost însoțit de 2 agenți înarmați. A cerut **supraveghetorului celulei/camerei și celor doi agenți însoțitori să-i anunțe familia**, că va fi transferat la spitalul penitenciarului, însă în zadar. Soția deținutului a sunat să afle detalii de la spitalul penitenciar, însă **nu i s-a comunicat că soțul ei a fost transferat la Spitalul Județean Constanța**. La secția urgențe a Spitalului județean, l-a recunoscut o cunoștință care i-a anunțat familia.

În sala de operații și ulterior în secția de terapie intensivă, deținutul a fost **însoțit în permanență de doi agenți de pază**. În salonul/rezerva în care a fost dus după intervenția chirurgicală, deoarece era păzit în permanență de 2 supraveghetori, acesta a solicitat să fie anunțat un superior de la unitatea penitenciară care să dea dispoziție ca supraveghetorul să stea pe holul spitalului. Luni, 16.05.2016, deținutul a solicitat în scris directorului penitenciarului să

aprobe vizita familiei și acordarea unui telefon mobil. A fost aprobată numai vizita, fără a fi aprobată solicitarea acordării unui telefon.

Pacientul a declarat că în spital a fost bine îngrijit și consultat permanent. După operație a solicitat Regulamentul de ordine interioară a penitenciarului pentru a-și cunoaște drepturile, însă nu l-a primit. Deținutul a precizat că după discuția cu locțiitorul, **escorta a fost retrasă din salon pe holul spitalului în fața salonului**, pentru a avea intimitate la consultațiile medicale.

Persoana custodiată, a concluzionat că dacă ar fi fost trimis în timp util la Spitalul Județean Constanța și dacă se luau măsuri la timp, se putea evita situația în care a ajuns și afecțiunea de care suferea nu se agrava.

Cu ocazia vizitei efectuate, echipa de vizită a discutat cu dl. Comisar șef [redacted] - șeful Secției exterioare Valu lui Traian, secție aparținând Penitenciarului Poarta Albă, cu doamna [redacted], subcomisar – medic specialist medicină de familie, cu doamna [redacted], agent șef, asistent medical (care fusese de serviciu și recomandase trimiterea persoanei private de libertate către Spitalul Penitenciar Poarta Albă) și cu doamna [redacted], agent principal, asistent medical din cadrul cabinetului medical al Secției exterioare Valu lui Traian, cu domnul [redacted], comisar – directorul Penitenciarului Spital Poarta Albă și cu doamna [redacted], comisar (medic de gardă), medic primar medicină internă din cadrul unității menționate, precum și cu o parte din colegii de cameră ai deținutului. Din discuții au rezultat următoarele:

a) prezentarea deținutului la cabinetul medical din cadrul Secției exterioare Valu lui Traian a Penitenciarului Poarta Albă, astfel cum a rezultat din documentele și discuțiile cu persoanele intervievate

Deținutul era cunoscut cu HTA și diverticulită colon operată în antecedente (potrivit Fișei medicale pentru persoanele private de libertate, întocmită în data de 3 noiembrie 2014).

Conform declarațiilor colegilor de cameră, cu aproximativ o săptămână înainte de data **primei prezentări la cabinetul medical (7 mai 2016)**, persoana privată de libertate a acuzat dureri la nivelul membrului inferior stâng, în timp ce jucau tenis cu piciorul în curtea de plimbare. A doua zi a revenit pe teren, dar a renunțat la joc din cauza durerii. Colegii nu au

observat nimic deosebit (urme de lovituri, înțepătură etc.). În următoarele zile, deținutul a schiopătat, s-a plâns de dureri la nivelul gambei stângi și **a fost dus la cabinetul medical unde i s-au dat o cremă și gheață**. Durerile nu au încetat în urma aplicării gheței și a cremei, mai mult, piciorul a început să se umfle iar durerile să fie mai puternice, astfel că, deși acesta nu dorea să meargă la cabinet, colegii l-au dus pe deținut pe brațe. Ulterior, au aflat că a fost trimis la Spitalul Penitenciar Poarta Albă și la Spitalul Județean Constanța

În data de 7 mai 2016 (o zi de sâmbătă), deținutul a fost la cabinetul medical, la solicitarea asistentei medicale [redacted], care era de serviciu în ziua menționată, doar **pentru administrarea medicamentelor prescrise de medic pentru HTA, pentru o perioadă de 10 zile (administrarea medicamentelor se realiza de 3 ori pe lună, conform informațiilor furnizate de către medicul secției exterioare și registrului de rețete prezentat, unde deținutul apare la poziția nr. 348).**

În perioada 8-11.05.2016, conform discuțiilor purtate cu medicul [redacted] și asistenta medicală [redacted] din cadrul cabinetului medical de la Secția exterioară Valu lui Traian, **deținutul nu a solicitat gheață sau alte medicamente**, aspect rezultat și din verificarea registrului de consultații al cabinetului medical. **Potrivit șefului de secție, deținutul nu a depus cereri cu privire la acordarea asistenței medicale în perioada 8-11 mai 2016**, motivat și de faptul că, lucrând la biblioteca secției, **“ar fi putut să se prezinte ori de câte ori era necesar la cabinetul medical, ceea ce s-a și întâmplat”**. Acest aspect a fost confirmat și de patru agenți de supraveghere planificați să efectueze serviciul pe Secția E9 (unde era cazat și deținutul).

În data de 12 mai 2016 (o zi de joi), în jurul orei 10:00, deținutul s-a prezentat în cursul dimineții la cabinetul medical (doamna [redacted] fiind în timpul programului) acuzând dureri la nivelul gambei stângi, care au debutat în urmă cu o săptămână. În registrul de consultații medicale erau consemnate „algii musculare membru inferior stâng de aproximativ o săptămână, puls prezent retromaleolar, fără modificări de formă sau culoare sau temperatură în prezent”, precum și efectuarea unor măsurători de rutină: TA=150/100 mm Hg, AV= 80 b./min., saturație oxigen de 98%. **Medicul a considerat că este o contuzie și pentru stabilirea cu certitudine a diagnosticului, i-a recomandat să facă un ECHO Doppler de părți moi, la Penitenciarul Spital Poarta Albă** (secția exterioară nu beneficia de medic cardiolog și

aparatură necesară). **Această investigație putea fi realizată la penitenciarul spital în fiecare zi de joi, după-amiaza, de către un medic cardiolog cu contract de prestări servicii.**

În cazul unui deținut care nu era custodiat în Penitenciarul Spital Poarta Albă, conform susținerilor doamnei [redacted], singura posibilitate de a efectua această investigație era internarea deținutului în penitenciarul spital. **Potrivit doamnei: [redacted], la recomandarea internării în penitenciarul spital deținutul a solicitat o temporizare din motive personale și a promis că va reveni dacă apar simptome suplimentare. Refuzul acestuia nu a fost consemnat în registrul de consultații în data de 12 mai 2016.**

În data de 12.05.2016, conform registrului de consultații, fila 60, deținutului i s-a prescris tratament cu Aspirină tb., Piafen tb., Antispasmin tb., Clafen cremă și Furosemid tb.

Numai în data de 14.05.2016, conform celor declarate de medicul [redacted], la solicitarea deținutului, **asistenta medicală aflată de serviciu, [redacted], i-ar fi dat gheață. Asistenta nu și-a amintit acest aspect, iar în registrul medical nu era menționat nimic în acest sens.** Precizăm că, gheața era formată în mănuși din cauciuc care erau depozitate doar în frigiderul aflat într-una din încăperile cabinetului medical și care putea fi administrată numai de personalul medical, însă deținutul s-a deplasat la cabinetul medical purtând un fel de manșon. Din precizările medicului de la Secția exterioară Valu lui Traian, manșonul nu provenea din dotarea cabinetului medical, neavând astfel de materiale. La această dată, deținutul s-a prezentat la cabinetul medical la orele 14:00 (conform Registrului de consultații medicale, poziția 3441). Asistenta medicală de gardă a consemnat în registrul de consultații medicale, la poziția nr. 3442 „algii musculare la nivelul gambei stângi”. Din discuția cu asistenta medicală, în urma observării vizuale a membrului inferior stâng al deținutului, aceasta nu a constatat la momentul respectiv vreo modificare de volum. Deținutul a fost întrebat dacă este de acord să se interneze la Penitenciarul Spital Poarta Albă, dar acesta a refuzat, așa cum rezultă din Registrul de consultații medicale. Totodată, deținutului i-au fost efectuate măsurători ale tensiunii arteriale și pulsului, rezultând valorile de 130/80 mm Hg, respectiv 80b/min și i s-a prescris **tratament cu Furosemid tb., Ampicilină cps, Paracetamol tb., Paduden cps.**

În aceeași zi, la orele 16:18 (conform registrului de consultații), deținutul a revenit la cabinetul medical pentru accentuarea simpatologiei, adus în brațe de colegii de cameră,

purtând la membrul inferior stâng un manșon asemănător cu cel purtat de sportivi. Obținând acordul deținutului, acesta a fost transportat la Spitalul Penitenciar Poarta Albă.

Din Notele întocmite de patru agenți de supraveghere planificați să efectueze serviciul pe Secția E9 (unde era cazat și deținutul) către directorul Penitenciarului Poarta Albă în data de 18 mai 2016 au rezultat următoarele: nu se cunoaștea ca persoana privată de libertate să fi avut probleme medicale, dar ori de câte ori aceasta a solicitat să meargă la cabinetul medical, a fost prezentată la cabinet; deținutul nu a solicitat în ultima perioadă să fie prezentat la cabinetul medical pentru anumite probleme de sănătate, mai exact în ultima săptămână, neștiind de problemele acestuia de la picior; ori de câte ori persoanele private de libertate de la secția E9 au solicitat să fie prezentate la cabinetul medical, au fost duse în ziua solicitării; persoana privată de libertate nu a acuzat probleme medicale de când era cazat pe secția E9, **excepție făcând doar în ultima săptămână când a avut dureri la picior, iar în acest sens a fost prezentat la cabinetul medical al secției, ori de câte ori a solicitat acest lucru;** persoana privată de libertate era planificată la muncă, la bibliotecă și **nu a solicitat în timpul programului de muncă să fie prezentat la cabinetul medical și nici nu a semnalat sau comunicat semne ale unei afecțiuni medicale;** deținutul nu a ridicat probleme disciplinare, iar solicitările sale s-au referit la punerea la dispoziție a unor lucrări științifice.

În data de 14 mai 2016, în urma acordului deținutului, asistenta medicală [redacted] a solicitat deplasarea de urgență a acestuia la Penitenciarul Spital Poarta Albă.

Concluzii:

- **inexistența, anterior datei de 12 mai 2016, a unor consemnări în registrul de consultații a cabinetului medical a solicitărilor deținutului privind afecțiunea pe care acesta o prezenta la membrul inferior. Astfel, potrivit susținerilor persoanei private de libertate, în data de 7 mai 2016 a solicitat să fie dus la cabinetul medical, iar medicul care l-a consultat i-a spus că „nu e nimic grav, să nu se panicheze și să pună o pungă de gheață”. Întrucât a doua zi s-a simțit rău, a solicitat să fie prezentat din nou la cabinetul medical, unde medicul i-a precizat că nu poate fi dus la Spitalul Poarta Albă. A treia zi, medicul i-a administrat o aspirină și un antiinflamator.**

Or, consemnări referitoare la problemele medicale suferite la gamba stângă sunt înregistrate în registrul de consultații numai în data de 12 mai 2016, iar ulterior în data de 14 mai 2016.

În acest context, menționăm că, potrivit art. 25 din Ordinul ministrului justiției și al ministrului sănătății nr. 429/C/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor, “Fiecare examinare medicală se consemnează în registrul de consultații și, cronologic în fișa medicală a persoanei private de libertate”.

-inexistența în registrul de consultații al cabinetului medical de la Secția exterioară Valu lui Traian, în perioada 8-11 mai 2016, a consemnărilor medicale referitoare la tratamentul medicamentos sau nemedicamentos acordat de medicul unității penitenciare.

Sub acest aspect, art. 24 și art. 25 alin. (2) din Ordinul ministrului justiției și al ministrului sănătății nr. 429/C/2012 prevede că persoanele private de libertate sunt prezentate la cabinetul medical ca urmare a solicitării proprii, datorată unor acuze de boală sau conform unei programări, efectuată de către medic în cazul bolnavilor aflați sub tratament sau dispensarizați. Persoana privată de libertate semnează pentru primirea medicației în registrul de consultații sau în registrul pentru bolnavi cronici, după caz.

- interdicția refuzului deținuților bolnavi de a se interna în penitenciare spital și inexistența unor consemnări privind refuzul internării în data de 12 mai 2012; punerea în acord a dispozițiilor Protocolului de colaborare dintre Penitenciarul Poarta Albă și Penitenciarul Spital Poarta Albă cu Regulamentul de aplicare al Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în timpul procesului penal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, care prevede că deținuții bolnavi nu pot refuza transferarea în vederea internării într-un penitenciar spital sau infirmerii din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Potrivit art. 154 alin. (2) din Regulamentul de aplicare al Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în timpul procesului penal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016), urgențele medicale care nu pot fi rezolvate la nivelul cabinetului medical din penitenciar se prezintă la

unitatea spitalicească publică cea mai apropiată cu secție sau compartiment de primire urgențe, cu înștiințarea conducerii penitenciarului, în vederea asigurării mijlocului de transport și a escortei necesare sau, după caz, cu apelarea serviciului național unic pentru apeluri de urgență.

Asistența medicală spitalicească se realizează prin internare în penitenciarele-spital, precum și în alte unități sanitare de profil aflate în relații contractuale cu casele de asigurări de sănătate. Serviciile medicale spitalicești se acordă de către medici de specialitate, iar dacă medicul unității apreciază internarea ca fiind absolut necesară pentru sănătatea deținutului, solicită transferul pacientului la un penitenciar-spital (art. 158 alin. (1)-(3) al aceluiași act normativ).

Deținuții bolnavi nu pot refuza transferarea în vederea internării într-un penitenciar spital sau infirmerii din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor (art. 40 alin. (1) din Regulamentul de aplicare al Legii nr. 254/2013).

Cât privește acordarea asistenței medicale în Penitenciarul Spital Poarta Albă deținuților din Penitenciarul Poarta Albă, la data de 8 mai 2014 a fost încheiat Protocolul de colaborare între Penitenciarul Poarta Albă și Penitenciarul Spital Poarta Albă. Conform acestui Protocol **Penitenciarul Spital Poarta Albă asigură asistența medicală de urgență, după terminarea programului normal de lucru al medicului încadrat la Penitenciarul Poarta Albă, pentru persoanele private de libertate din cadrul acestei unități care prezintă semnele unor afecțiuni**, prin medicul de gardă de la Penitenciarul Spital Poarta Albă, la camera de gardă a Penitenciarului Spital. Prezentarea pacienților la camera de gardă a Penitenciarului Spital Poarta Albă se face de către asistentul medical Penitenciarul Poarta Albă aflat în serviciu, după acordarea îngrijirilor de prim ajutor, în limitele competențelor profesionale ale acestuia. Pacientul va fi însoțit de fișa medicală. Penitenciarul Spital Poarta Albă asigură asistența medicală de urgență în intervalul orar 19:30 - 07:30 pentru pacienții Penitenciarului Poarta Albă atunci când Penitenciarul Poarta Albă nu poate asigura continuitatea asistenței medicale datorită lipsei de personal.

Chiar dacă persoana privată de libertate refuză internarea, transferul va fi efectuat, Penitenciarul Spital Poarta Albă luând măsuri de ținere sub observație a acestuia. Internarea persoanelor private de libertate în Penitenciarul Spital Poarta Albă se va

realiza zilnic, de regulă până la ora 12:00, cu excepția urgențelor. În acest scop, Penitenciarul Poarta Albă are obligația prezentării persoanelor private de libertate propuse pentru internare, zilnic, până la ora 09:30 (art. 4 alin. (7),(8)- (10) din Protocol).

Mai mult, se impun măsuri pentru consemnarea în documentele medicale a tuturor refuzurilor deținuților bolnavi de a fi prezentați la unitățile sanitare din rețeaua penitenciară sau civilă, în condițiile în care în cazul în speță, în data de 12 mai 2016 nu s-a procedat la consemnarea refuzului, în timp ce în data de 14 mai 2016, refuzul a fost consemnat.

b) prezentarea deținutului de la Penitenciar Poarta Albă-Secția Exterioară Valu lui Traian la Spitalul Penitenciar Poarta Albă

Având în vedere starea de sănătate a deținutului, asistenta medicală de serviciu din Penitenciarul Poarta Albă-Secția Exterioară Valu lui Traian, în data de 14 mai 2016, a apreciat drept utilă și urgentă trimiterea acestuia la Penitenciarul spital Poarta Albă, pentru a fi consultat de medicul de gardă. În acest sens, conform procedurii, a sunat șeful de tură, acesta din urmă fiind în măsură să solicite un mijloc de transport.

Potrivit informațiilor furnizate de personalul medical (medici) de la Penitenciarul Poarta Albă și Penitenciarul Spital Poarta Albă, pentru deplasarea unui deținut de la secția exterioară la penitenciarul spital, existau două posibilități: *fie a se apela la mașina de serviciu a secției exterioare, fie a se apela la ambulanța aflată în dotarea penitenciarului spital.* Cadrul medical (medic sau asistent medical) prezent la serviciu era în măsură să opteze asupra uneia dintre posibilități, în funcție de starea de sănătate a deținutului. În situația în care cadrul medical respectiv considera că viața deținutului era pusă în pericol sau exista o situație de urgență chirurgicală, se apela serviciul de urgență 112, pentru transportul deținutului la un spital din rețeaua Ministerului Sănătății. **S-a optat pentru mașina de intervenție (autospeciala).**

Autospeciala cu nr. de înmatriculare CT-14-ANP a sosit de la Penitenciarul Poarta Albă la Secția exterioară Valu lui Traian **la ora 16:32 și a plecat spre Penitenciarul Spital Poarta Albă la ora 16:43** (conform registrului de intrare-ieșire autovehicule din unitate – secția exterioară Valu lui Traian). Escorta a fost asigurată de o singură persoană, respectiv, un agent supraveghetor. La ora 17:00, autospeciala a intrat în zona destinată efectuării accesului

autoturismelor din cadrul PC2 al Penitenciarului Poarta Albă, iar după efectuarea controlului de specialitate, a continuat deplasarea până în zona de acces a Penitenciarului Spital Poarta Albă, unde deținutul a fost debarcat.

Autospeciala, venită de la Poarta Albă la Secția exterioară Valu lui Traian a oprit la punctul de control 2 (PC2), aflat la aproximativ 200 m de cabinetul medical. Deținutul a fost transportat până la mașină, pe brațe, de doi colegi de cameră.

Referitor la transportul deținutului de la Secția Exterioară Valu lui Traian la Penitenciarul Spital Poarta Albă, precizăm că agentul supraveghetor de la Penitenciarul Poarta Albă (conform declarației pusă la dispoziție de conducerea penitenciarului) a informat șeful de tură de la Penitenciarul Poarta Albă cu privire la problemele deținutului, respectiv, că acesta se deplasa cu dificultate. Șeful de tură a dispus în acest sens ca autospeciala să intre în sectorul de deținere, până în fața cabinetului de urgență a Penitenciarului Spital Poarta Albă (fapt confirmat de șeful de tură [redacted] în Nota adresată directorului Penitenciarului Poarta Albă).

Menționăm că, potrivit art. 183 Regulamentului din 24 iunie 2010 privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 1676/2010, **locul de îmbarcare a persoanelor private de libertate în mijloacele de transport se stabilește, de regulă, în imediata apropiere a postului de control de la intrarea în sectorul de deținere. Ca atare, din economia textului rezultă că, regula o constituie îmbarcarea în imediata apropiere a postului de control, ceea ce nu exclude posibilitatea îmbarcării în alte locuri, în cazul de față în apropierea cabinetului medical, astfel ca deținutul să nu-i fie afectată și mai mult starea de sănătate.**

Agenții de escortă au refuzat solicitarea deținutului de a staționa în spatele autoturismului. Conform susținerilor colegilor care l-au transportat, deplasarea acestuia în interiorul autoturismului, spre zona indicată de escortă, datorită spațiului îngust, i-a provocat acestuia suferințe fizice.

Din verificarea autovehiculului, s-a constatat că acesta era amenajat în așa fel încât asigura condiții de separare pe timpul transportului, avea încuietori sigure la compartimentele unde se introduceau persoanele private de libertate și la uși, care puteau să fie manevrate cu ușurință, în caz de forță majoră. Totodată, autovehiculul era dotat pentru a asigura condiții de

încălzire, iluminare și aerisire corespunzătoare. **Spațiul din spate, pe unde se realiza accesul în mijlocul de transport, era dotat cu două scaune cu burete, aflate față în față.** Din discuțiile purtate cu reprezentanții penitenciarului, a reieșit că acestea erau destinate membrilor escortei, pentru asigurarea transportului în siguranță. **Ordinul Ministerului Justiției nr.1676/2010 nu menționează însă în mod expres această poziționare a persoanelor în interiorul autoturismului.**

Din discuțiile cu agenții supraveghetori prezenți, nu a reieșit imposibilitatea unei poziționări pe scaunele din spate a persoanei private de libertate, ci mai degrabă preocuparea de a nu crea un precedent în acest sens.

Din spatele mașinii, printr-un culoar îngust cu două zone de separare de o parte și de alta destinate separării deținuților (atunci când se transportă împreună deținuți femei și bărbați, majori și minori) se ajungea la spațiul unde a fost transportat deținutul. Acest spațiu era dotat cu patru scaune de plastic cu cadru metalic dispuse pe două rânduri, două câte două – față în față, fixate în podea. **Distanța dintre rânduri permitea ca deținutul să stea în poziția șezut cu picioarele întinse. Mai mult, distanța dintre cele două rânduri de scaune îi permitea să pună piciorul stâng pe scaunul din față, fiind singura persoană privată de libertate transportată în acel moment.**

Având în vedere tipul mijlocului de transport, respectiv mașină de intervenție și nu ambulanță, precum și starea de sănătate a deținutului, decizia ca acesta să stea în poziția șezut cu picioarele întinse, fără a avea în vedere solicitarea acestuia de a sta în poziția întins pe două scaune, a influențat starea sănătății acestuia. În acest context, art. 149 alin. (2) din Ordinul Ministerului Justiției nr. 1676/2010 prevede că se interzice deplasarea cu mijloace de transport în condiții care să producă suferințe fizice ori să pună în situații umilitoare persoanele private de libertate.

Concluzii:

- parcare mașinii de intervenție la 200 m față de cabinetul medical de la Secția Exterioară Valu lui Traian, la care deținutul a fost transportat pe brațe, refuzul poziționării deținutului pe scaunele din spate și obligarea acestuia de a sta în poziția șezut

cu picioarele întinse, fără a avea în vedere solicitarea acestuia de a sta în poziția întins pe două scaune, au influențat starea de sănătate a deținutului.

c) asistența medicală acordată la Spitalul Penitenciar Poarta Albă; transportarea deținutului de la Spitalul Penitenciar Poarta Albă la Penitenciarul Poarta Albă-Secția Valu lui Traian, ulterior la Spitalul Județean Constanța și escortarea acestuia

Referitor la asistența medicală, din discuțiile purtate cu doctorul [REDACTED], directorul medical al Spitalului Penitenciar Poarta Albă și din verificarea documentelor medicale puse la dispoziție, a reieșit că în ziua de 14.05.2016, ora 17.15, persoana privată de libertate a fost prezentată la biroul de internări al Spitalului Penitenciar Poarta Albă, fiind adusă de la secția exterioară Valu lui Traian, deoarece prezenta dureri la nivelul membrului inferior stâng însoțite de tumefierea acestuia. Deținutul a fost consultat de medicul de gardă, dr. Ciucă Nicolae Iulian, care în baza anamnezei și simptomatologiei pacientului, a formulat diagnosticul de „**Tromboflebită profundă în observație**”, recomandând transferul deținutului la Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța.

Din verificarea conținutului Notei din 30.05.2016, a rezultat faptul că în data de 14.05.2016, în timpul serviciului de gardă pe care îl efectua [REDACTED], în jurul orelor 17:15 (extras registru consultații deținuți) l-a examinat pe deținut. **În urma consultului medical s-a pus diagnosticul prezumtiv de Tromboflebită profundă gamba stângă în observație, motiv pentru care, deținutul a fost trimis către SCJU – Constanța pentru examen cardio-vascular.** Această investigație putea fi realizată la penitenciarul spital în fiecare zi de joi, după-amiaza, de către un medic cardiolog cu contract de prestări servicii. Totodată, deținutul i s-a administrat din aparatul de urgență al cabinetului, o fiolă de Clexane 0,4 mg. Consultul medical a durat aproximativ până la ora 17:50.

Din Nota întocmită de inspectorul principal [REDACTED], șef de tură în cadrul schimbului 2, în data de 14 mai 2016, la Penitenciarul Poarta Albă, **în jurul orei 17:20**, s-a deplasat la cabinetul medical, unde a discutat cu medicul [REDACTED]. Au decis transportarea de urgență a deținutului la Spitalul Județean Constanța (conform Tabelului nominal cu deținutul care va fi transportat de urgență) și au stabilit ca transportul să se efectueze cu **ambulanța din dotarea penitenciarului spital.**

Din discuțiile purtate cu doamna comisar Georgeta Sofrone - medicul de gardă de la Penitenciarul Spital Poarta Albă a rezultat că, în situația în care medicul de la penitenciarul spital considera că pacientul era stabil hemodinamic și pe perioada transportului nu exista risc vital pentru pacient, decidea ca acesta să fie transportat cu autosanitară din dotarea penitenciarului spital. De asemenea, medicul mai putea decide și ce cadru medical va însoți pacientul. **De regulă, deținuții custodiați în Penitenciarul Poarta Albă (inclusiv secția exterioară Valu lui Traian) sunt însoțiți de un asistent medical din penitenciarul în a cărui custodie se află.** Au existat însă și situații în care s-a apelat la un asistent medical din penitenciarul spital. Această abordare nu era recomandată, conform conducerii penitenciarului spital, având în vedere că nu era prevăzută în fișa postului obligația de a însoți la spital un deținut custodiat în alt penitenciar, neexistând astfel posibilitatea tragerii la răspundere în caz de incident.

Conform relatărilor doamnei [redacted], comisar șef la Penitenciarul Poarta Albă, **în intervalul orar 19:30 și 07:30, nefiind program de lucru la cabinetele medicale din penitenciar și secția exterioară, asistența medicală de urgență era asigurată de penitenciarul spital (conform Protocolului de colaborare încheiat între cele două unități penitenciare).** De asemenea, aceasta a sesizat deficiența relației dintre penitenciar și penitenciarul spital, cu privire la asigurarea însoțitorului - cadru medical. Pentru soluționarea unor astfel de situații, [redacted] a trimis cadrelor medicale din penitenciar și secția exterioară un e-mail în data de 13 aprilie 2016, prin care le solicita acestora ca în urgențele din weekend, atunci când există un singur asistent pe fiecare cabinet, iar medicul de gardă (de la penitenciarul spital) consideră că pacientul trebuie prezentat de urgență la Unitatea de Primiri Urgențe (UPU), să îi solicite apelarea serviciului 112. Astfel, se asigura un transport medical autorizat și nu mai era nevoie de folosirea personalului medical propriu, respectiv a mijloacelor de transport. **Asistenta medicală de la Secția exterioară Valu lui Traian, prezentă la momentul vizitei, Ionica Genioara Ștefleă, nu avea cunoștință despre existența vreunei instruirii a personalului medical cu privire la transportul pacienților către Penitenciarul Spital Poarta Albă sau către spitalele din rețeaua Ministerului Sănătății.**

În data de 14 mai 2016, la ora 17:00, erau de serviciu următoarele persoane: un asistent medical la *Penitenciarul Poarta Albă* (care la ora 17:30 începuse distribuirea rețetelor și a tratamentului de seară pentru aproximativ 100 de persoane private de libertate); o asistentă la *Penitenciarul Poarta Albă-Secția exterioară Valu lui Traian* (care trebuia să supravegheze la ora 19:00 administrarea insulinei și a altor tratamente pentru 18 deținuți cu boli cronice, conform registrului evidență administrare „tratament strict supravegheat” TSS); trei asistente medicale la *Penitenciarul Spital Poarta Albă*, repartizate pe cele 6 secții medicale existente în penitenciarul spital.

Având în vedere volumul mare de muncă al asistentului medical de la penitenciar, medicul [redacted] din cadrul Penitenciarului Spital Poarta Albă și șeful de tură din cadrul Penitenciarului Poarta Albă, au hotărât ca **personalul medical care va însoți deținutul la spitalul județean, să fie asigurat de la secția exterioară Valu lui Traian (asistenta medicală [redacted])**. Șeful de tură i-a comunicat deținutului faptul că o să fie prezentat la Spitalul Județean Constanța și a stabilit și instruit membrii escortei - agent șef de penitenciare [redacted] și agent de penitenciare [redacted]. Totodată, i-au fost prezentate deținutului obligațiile și interdicțiile pe care le are pe timpul escortării la spitalul civil.

Persoana privată de libertate a fost trimisă cu autosanitara din dotarea penitenciarului spital cu nr. de înmatriculare CT-33-ANP, escortat de un agent șef de și un agent de penitenciare, fără a fi însoțit de un cadru medical. Autosanitara avea în dotare o targă, lateral, în partea dreaptă a autovehiculului, două scaune situate pe un singur rând, cu fața către șofer, destinate ocupării astfel: cel din față pentru agentul de penitenciare menționat (agentul șef de penitenciare avea locul stabilit lângă șofer) și cel din spate pentru cadrul medical însoțitor.

De asemenea, autosanitara era dotată cu două tuburi de oxigen fixe și unul mobil, precum și cu un aspirator pentru secreții patologice. **Autosanitara a părăsit incinta penitenciarului spital la ora 17:55**, îndreptându-se către secția exterioară pentru a o prelua pe asistenta medicală de serviciu, doamna [redacted] (care a însoțit deținutul până când s-a hotărât internarea acestuia în spital, respectiv, **ora 23:29**).

Asistenta medicală a fost anunțată din timp pentru a administra tratamentul sub supraveghere (TSS) mai devreme, fiind ajutată în acest sens de către agenții de supraveghere care i-au prezentat pe cei 18 deținuți la cabinetul medical.

Cu privire la măsurile de siguranță luate de către personalul Penitenciarului Poarta Albă, a reieșit că în ziua de 14.05.2016, **în jurul orei 17:30**, șeful de tură a informat pe Directorul Adjunct pentru Siguranța Deținerii și Regim Penitenciar despre faptul că deținutul urmează să fie prezentat la Spitalul Județean Constanța. **S-a hotărât ca escorta să fie formată dintr-un singur membru, dotat cu pistol, mijloace de imobilizare și mijloace de legătură. Ulterior, escorta a fost completată cu încă un membru**, dotat cu aceleași mijloace menționate mai sus. Precizăm că, potrivit art. 147 din O.M.J. 1676/C/2010, "Escorta este un element de serviciu mobil, compus din două sau mai multe persoane înarmate, destinat să asigure paza și supravegherea persoanelor private de libertate pe timpul deplasării acestora în afara locului de deținere și la locul de destinație".

La ora 18:06, autosanitara a intrat în secția exterioară și a ieșit la ora 18:12, îndreptându-se spre Unitatea de Primiri Urgențe (UPU) a Spitalului Județean Constanța. Conform agentului supraveghetor, au ajuns la **ora 18:30**. La ora **18:34** a fost preluat la UPU și la **ora 18:45** a fost efectuat primul consult medical.

Conform Notei din 19 mai 2016 a agentului de penitenciare, în data de 14 mai 2016, în jurul orei **20:00**, deținutul s-a declarat nemulțumit de serviciile personalului medical din cadrul Spitalului Județean Constanța, afirmând că „sunt aici de aproape două ore și nu mi-au stabilit un diagnostic”, iar în acest timp au sosit Directorul adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar și șeful serviciului siguranța deținerii. Aceștia s-au prezentat la Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța pentru a stabili măsurile ce urmau a fi luate cu privire la modul de executare a serviciului de către agenții din compunerea escortei, în funcție de diagnosticul stabilit de personalul medical prezent. În acest context, art. 211 alin. (1) din Regulamentul privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, prevede că la internarea persoanelor private de libertate în spitale din rețeaua sanitară participă șeful serviciului siguranța deținerii sau un alt ofițer desemnat de directorul locului de deținere.

Concluzie:

- lipsa unei reglementări clare referitoare la asigurarea însoțitorului - cadru medical în cazul transportului deținuților din Penitenciarul Poarta Albă către alte unitățile sanitare din sistemul civil sau din sistemul penitenciar, concretizată prin deficiența relației dintre penitenciar și penitenciarul spital. În acest context, s-a menționat că, deși regula este ca deținuții custodiați în Penitenciarul Poarta Albă (inclusiv secția exterioară Valu lui Traian) să fie însoțiți de un asistent medical din penitenciarul în a cărui custodie se afla, au existat și situații în care s-a apelat la un asistent medical din penitenciarul spital.

- susținerile deținutului, conform cărora a așteptat asistenta medicală din Secția Exterioară Valu lui Traian timp de 40 de minute nu se confirmă, având în vedere că autosanitara a sosit la ora 18:06 și a părăsit secția exterioară la ora 18:12. Astfel: autosanitara a părăsit incinta Penitenciarului spital Poarta Albă la ora 17:55, îndreptându-se către Secția exterioară Valu lui Traian pentru a o prelua pe asistenta medicală de serviciu, doamna [REDACTED]. La ora 18:06 autosanitara a intrat în secția exterioară și a ieșit la ora 18:12, îndreptându-se spre Unitatea de Primiri Urgențe (UPU) a Spitalului Județean Constanța, unde au ajuns la ora 18:30. La ora 18:34 a fost preluat la UPU și la ora 18:45 a fost efectuat primul consult medical.

- în ceea ce privește escorta care a însoțit deținutul la Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța, aceasta a fost compusă din două persoane care au asigurat în permanență supravegherea deținutului, până la ora 21.30. Ulterior, aceștia au fost schimbați cu un singur agent, care a preluat armamentul și deținutul de la escortă. Directorul adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar și șeful serviciului siguranța deținerii, au fost prezenți pentru a stabili măsurile ce urmau a fi luate cu privire la modul de executare a serviciului de către agenții din compunerea escortei, în funcție de diagnosticul stabilit de personalul medical prezent.

d) informarea familiei în privința stării de sănătate a deținutului

Deținutul a fost întrebat de către directorul adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar și de șeful serviciului siguranța deținerii, **dacă își dă acordul să-i fie informată familia, în situația în care, personalul medical al spitalului, va lua măsura internării lui.**

De asemenea, i s-au solicitat datele de contact ale unui membru al familiei, acesta declarând verbal că nu dorește informarea familiei, precizând că soția sa a fost informată de către o rudă a sa, încarcerată în aceeași camera de deținere (astfel cum reiese și din declarațiile unei persoane private de libertate, coleg de cameră cu deținutul, care a afirmat că și-a anunțat soția, imediat cum acesta a fost preluat de către autospeciala penitenciarului, în data de 14 mai 2016). La scurt timp a sosit și soția deținutului, căreia nu i s-a permis să ia legătura cu acesta, prezentându-i-se totodată procedura legală în baza căreia se poate realiza vizitarea (conform procesului-verbal încheiat în data de 14.05.2016, între cadrele penitenciarului).

Sub acest aspect, precizăm că, potrivit art. 52 alin. (9) din Legea nr. 254/2013, administrația penitenciarului are obligația de a înștiința, de îndată, familia persoanei condamnate sau o persoană apropiată acesteia, atunci când persoanei condamnate i-a fost afectată în mod grav sănătatea ori integritatea corporală sau este transferată într-o instituție medicală pentru tratarea unei boli psihice. Înștiințarea se face cu acordul persoanei condamnate, dacă acesta poate fi exprimat.

Concluzie: familia deținutului nu a fost înștiințată despre starea de sănătate a deținutului, deoarece deținutul a declarat verbal că nu dorește informarea familiei, întrucât soția sa a fost informată de către o rudă a sa, încarcerată în aceeași camera de deținere.

e) vizitarea deținutului internat în Spitalul Județean Constanța

Conform conducerii penitenciarului, deținuții internați în unități spitalicești din afara locului de deținere puteau fi vizitați, în prezența unui lucrător al sectorului vizită, cu avizul medicului curant și cu aprobarea directorului penitenciarului, **acordarea dreptului la vizită efectuându-se pe baza unei programări prealabile** (programare care se realiza înainte de data prezentării în vederea acordării vizitei).

Potrivit art. 140 alin. (2) din Regulamentul de aplicare al Legii nr. 254/2013, deținuții internați în unități spitalicești din afara locului de deținere pot fi vizitați, în prezența unui

lucrător al sectorului vizită, **cu avizul medicului curant și cu aprobarea directorului penitenciarului.**

Concluzie: dispozițiile legale nu fac referire la o programare prealabilă pentru acordarea dreptului la vizită, ci doar la obținerea avizului medicului curant și aprobarea directorului locului de deținere.

f) supravegherea deținutului și confidențialitatea actului medical

Din verificările efectuate a rezultat că **deținutul a fost inclus în regim deschis prin Încheierea din septembrie 2015**, pronunțată de judecătorul de supraveghere a privării de libertate. Deoarece era o persoană vulnerabilă, prin prisma calității avute anterior depunerii în penitenciar, administrația penitenciarului adoptase **măsurile prevăzute în Planul de Măsuri nr. C2 67319/PPACT/25.10.2013 privind măsurile de siguranță luate în Penitenciarul Poarta Albă (Secția exterioară de deținere Valu lui Traian) pentru asigurarea unei protecții corespunzătoare categoriilor speciale de persoane private de libertate din punct de vedere al funcțiilor publice ocupate anterior condamnării (măsuri sporite de pază, supraveghere și escortare).** Precizăm că, Protocolul menționat nu face referire la măsuri de pază, supraveghere și escortare în cazul internării deținuților în spitale din rețeaua Ministerului Sănătății.

Din verificarea documentelor puse la dispoziție de conducerea penitenciarului a rezultat că deținutul nu a fost sancționat disciplinar.

Din Nota agentului [redacted] reiese că, la ora 21:35, acesta, împreună cu șeful de escortă au predat serviciul agentului șef principal [redacted], în vederea executării pazei, supravegherii și escortării pe timpul nopții a deținutului. Conform Notei agentului [redacted] din data de 24 mai 2016, către directorul Penitenciarului Poarta Albă, acesta a preluat armamentul și deținutul de la escorta care se afla la spitalul județean.

Conform anchetei efectuate de Biroul teritorial Constanța al instituției Avocatul Poporului, un agent supraveghetor a solicitat permisiunea medicului de a supraveghea pacientul în permanență și i s-a adus la cunoștință că îi este permis acest lucru, doar dacă respectă regulile de igienă și circuitele funcționale din interiorul blocului operator prin purtarea echipamentului complet ca orice alt membru al echipei medicale. Întrucât nu s-a conformat, s-

a convenit ca accesul acestuia să fie limitat doar în holul blocului-operator, fiindcă exista posibilitatea de a privi în sala de operație. Paza deținutului a fost asigurată de un singur agent supraveghetor pe holul secției în fața salonului, fără armament, cu halat și protecție peste încălțăminte.

*Referitor la escortă – personalul de pază, în cadrul anchetei de la Spitalul Județean Constanța, domnul [redacted] a precizat că nu există un **Protocol între unitatea penitenciară și spital, cu prevederi clare sub acest aspect.***

Menționăm că, potrivit art. 212 și art. 215 alin. (3) din Regulamentul privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, pe timpul îndeplinirii misiunilor de pază și supraveghere a persoanelor private de libertate internate în spitalele din rețeaua Ministerului Sănătății, personalul este dotat cu armament și muniție, în funcție de regimul de executare a pedepsei și riscul pe care îl prezintă persoanele private de libertate pentru siguranța penitenciarului. Persoanele private de libertate clasificate în regim deschis pot fi internate în spitale din rețeaua sanitară fără supraveghere permanentă, în funcție de persoana și conduita fiecărui condamnat.

În acest context, în cazul deținutului, Planul de măsuri privind măsurile de siguranță luate în Penitenciarul Poarta Albă (Secția de deținere Valu lui Traian) pentru asigurarea unei protecții corespunzătoare categoriilor speciale de persoane private de libertate din punct de vedere al funcțiilor publice ocupate anterior condamnării nu prevede obligativitatea supravegherii în situația internării în spitale din rețeaua Ministerului Sănătății, indiferent de regimul de detenție. De asemenea din documentele furnizate de conducerea penitenciarului nu a reieșit faptul că s-ar fi impus supravegherea permanentă sub aspectul conduitei deținutului.

Cu privire la respectarea confidențialității actului medical, având în vedere și regimul de executare la care era încadrat deținutul, conducerea penitenciarului a susținut că nu a considerat necesară sancționarea agentului supraveghetor, considerând că acesta și-a îndeplinit sarcinile de serviciu.

În salon, supraveghetorul a asigurat paza permanent persoanei custodiate fără să părăsească încăperea. Ulterior, ca urmare a solicitării exprese a persoanei private de libertate către superiorii agenților de pază, escorta a fost retrasă pe holul secției la intrarea în salon. Or,

potrivit art. 72 alin. (2) din Legea nr. 254/2013, „examenul medical se realizează în condiții de confidențialitate, cu asigurarea măsurilor de siguranță”.

1. Concluzie:

- flexibilitatea aprecierii oportunității internării sub supraveghere permanentă în unitățile din rețeaua sanitară civilă a condamaților clasificați în regim deschis, în funcție de particularitățile fiecărui caz, respectiv de persoana și conduita fiecărui condamnat, astfel ca această măsură să nu devină regulă.
- *nerespectarea confidențialității și intimității în efectuarea actului medical, nerespectarea regulilor de igienă și circuitele funcționale ale blocului operator.*

g) asistența medicală acordată în Spitalul Județean Constanța

În privința asistenței medicale acordate în cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Sf. Apostol Andrei Constanța, cu ocazia anchetei efectuate de reprezentanții Biroului teritorial Constanța, domnul [redacted], medic primar din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Sf. Apostol Andrei Constanța, a menționat că pacientul, a fost adus la Urgența Spitalului Județean Constanța, în data de 14.05.2016. Din Fișa Unității de Primire Urgență rezultă că pacientul a ajuns la orele 18³⁴ și a fost consultat la ora 18⁴⁵. S-a constatat că prezenta o inflamație la gamba stângă, mult mărită de volum, dură la palpare, fără modificări tegumentare. Pacientul a menționat că durerea și presiunea debutaseră la nivelul gambei fără o cauză traumatică specifică, din data de 9.05.2016. Pacientul a fost dus în camera de resuscitare pentru consult multidisciplinar pentru suspiciunea de tromboflebită a gambei.

Medicul [redacted] a precizat că acest control multidisciplinar a constat în examinări de: cardiologie, ortopedie și chirurgie generală. Totodată, medicul a solicitat și un control de chirurgie plastică și cardiovasculară. Echipa de medici a hotărât ca pacientului să-i fie făcute mai multe investigații, astfel: recoltarea de analize medicale, astfel că medicul cardiolog i-a făcut un Echo Doppler membru inferior stâng, a constatat la nivelul gambei edem important și i s-a recomandat angio-CT venos membru inferior stâng, examen radiologic care potrivit raportului de imagistică nr. 116614/14.05.2016 (anexat foi de observație) a constat în examinarea angio-CT de membre inferioare (inclusiv aorta abdominală, ramificații și arterele

membrelor inferioare, abdomen și pelvis). Examenul radiologic a arătat un hematom masiv, compresiv în partea proximală a gambei stângi. Se evidențiază pe rezultatele Computerului Tomograf și o posibilă leziune vasculară activă (arterio). **În urma rezultatelor acestor investigații echipa medicală a exclus diagnosticul de tromboflebită.**

După aproximativ o oră, timp în care s-au efectuat investigațiile medicale amintite, pacientul a fost reevaluat și s-a observat o agravare a stării acestuia în sensul creșterii edemului local, a tensiunii intra-compartimentale musculare în loja posterioară a gambei stângi, ridicând suspiciunea unei posibile evoluții fulminante a unui sindrom de compartiment. **Împreună cu medicul chirurg plastician s-a luat decizia de a se interveni chirurgical, de urgență, fiind vorba de o patologie cu mare risc, astfel încât pacientul era în pericol de a-și pierde piciorul sau chiar de a i se pune viața în pericol.** În jurul orei 23⁰⁰ echipa mixtă a intrat în operație și s-au practicat două incizii largi (fasciotomii) în care s-au decomprimat compartimentele, s-a evacuat un hematom masiv, s-a făcut hemostază prin ligatura de arteră, oprind evoluția sindromului ischemic acut și a distrucției musculare. După intervenția chirurgicală pacientul a stat timp de 24 de ore în salonul post-operator de terapie intensivă al Secției de Ortopedie, ulterior fiind transferat în salon/rezervă. Post operator, conform protocoalelor de tratament al unui sindrom de compartiment, inciziile de degajare au fost lăsate deschise, sigilate anterior prin pansamente și câmpuri sterile, urmând a se relua toaleta în zilele ulterioare în blocul operator, sub anestezie, când starea locală va permite (scăderea edemului compresiv). Din verificarea documentelor medicale, deținutul a fost supus mai multor investigații medicale, în urma cărora a fost exclus diagnosticul de tromboflebită. S-a luat decizia de a se interveni chirurgical de urgență, ischemia acută și sindromul de compartiment (cu care fusese diagnosticat) punând în pericol viabilitatea membrului inferior stâng, cu risc de evoluție spre distrucție vasculară și renală acută (conform Biletului de externare din spital, întocmit în data de 2 iunie 2016). La ora 23:29, deținutul a fost internat la Secția Ortopedie Traumatologie, fiind operat în cursul aceleiași serii. Pe data de 16.05.2016 a fost suturată incizia externă, iar pe data de 18.05.2016 a fost suturată incizia internă. Pacientul a rămas în continuare internat până la scoaterea firelor, fiind necesar să urmeze indicațiile medicului la externare (fizioterapie și recuperare medicală). Starea generală era bună iar plăgile erau în proces de cicatrizare. S-a

administrat tratament antibiotic, anticoagulant, antialgic și tratament pentru afecțiunile cronice pe care acesta le prezenta, aplicându-se și pansamente locale zilnice.

Până la intrarea în operație, soția pacientului a solicitat permisiunea medicului să vadă pacientul și să-i dea alimente (un iaurt), dar nu i s-a permis acest lucru de către escortă. Asistenta medicală a fost persoana care a facilitat primirea hranei aduse de soția pacientului.

Concluzie:

- gestionarea cazului deținutului de către personalul Penitenciarului Poarta Albă, Secția exterioară Valu lui Traian, putea pune în pericol sănătatea și chiar viața acestuia.

Conform biletului de externare/scrisoare medicală emis de Secția Ortopedie Traumatologie din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență "Sf. Apostol Andrei" Constanța, deținutul a fost externat la data de 02.06.2016, perioada de spitalizare a acesteia însumând 19 zile calendaristice. În ceea ce privește controlul mediului în care a fost tratată persoana privată de libertate din punct de vedere nosocomial (Secția exterioară Valu lui Traian și Penitenciarul Spital Poarta Albă), din documentele puse la dispoziție au rezultat următoarele: la cabinetul medical din cadrul Secției exterioare Valu lui Traian s-au desfășurat activități zilnice de curățire și dezinfecție categoria non-critică, în baza unui program întocmit de asistentul medical, avizat de medicul de unitate și aprobat de medicul șef, în intervalul orar 07:30-08:00 și 19:00-19:30; la Penitenciarul Spital Poarta Albă s-au desfășurat activități de curățenie și igienizare, în baza unui program și a unui "grafic decontaminare barbotor", întocmit de asistentul șef al unității, cu respectarea prevederilor Planului anual de prevenire și control al infecțiilor nosocomiale existent la nivelul unității. Din dosarul medical al persoanei private de libertate, a reieșit faptul că după externare, persoana privată de libertate a fost transportată în data de 02.06.2016 cu ambulanța la Penitenciarul Poarta Albă – Secția exterioară Valu lui Traian, unde i s-a efectuat un consult medical și i s-a administrat tratament medicamentos pentru 10 zile. Ulterior consultului medical, persoana privată de libertate nu a solicitat să fie internat la Penitenciarul Spital Poarta Albă, menționând acest aspect în scris, sub semnătură, în fișa medicală personală. Totodată, conform Adeverinței medicale emisă la data de 03.06.2016 de către Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Apostol Andrei" Constanța: persoana privată de libertate a fost internată pe Secția Ortopedie-Traumatologie în perioada 14.05-02.06.2016 cu diagnosticul "Sindrom de

compartiment gambă stângă operat, Fasciotomie dublă (plăgi cicatrizate), Sindrom de ischemie acută remis”; aceasta a fost externată în stare ameliorată cu recomandările medicului curant () – evitarea efortului fizic și ortostatismul prelungit, contraindicarea deplasării pe distanțe lungi, tratament anticoagulant, tratament antialgic la nevoie, control ortopedic în Clinica de ortopedie Constanța.

Referitor la susținerile deținutului privind solicitarea Regulamentului de ordine interioară menționăm că, potrivit Penitenciarului Poarta Albă, deținutului i s-au adus la cunoștință regulile de comportare, drepturile și obligațiile pe care le are, facilitățile, stimulentele și recompensele ce se pot acorda, sancțiunile disciplinare care se pot aplica, situațiile în care se pot folosi mijloacele de constrângere și imobilizare, precum și celelalte acte normative în vigoare, conform proceselor verbale din data de 10.11.2014, respectiv 6.01.2015.

3. Recomandări

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Poarta Albă

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- 1. gestionarea supraaglomerării în cadrul penitenciarului, având în vedere că, la data efectuării vizitei din 1190 de locuri de cazare, numai 286 de locuri respectau spațiul minim legal de 4 mp./persoană privată de libertate.**
- 2. urgentarea renovării camerelor E 4.14, E 5.1, E 5.11, E 5.14, E 5.17 și a grupurilor sanitare ale acestora în vederea eliminării igrasiei prezente pe pereți și tavan și repararea dușurilor defecte de la baia comună a Secției 5 precum și zugrăvirea tavanului acesteia pentru eliminarea mușgaiului prezent; eliminarea igrasiei de la blocul alimentar;**
- 3. dotarea cu mobilier suficient a camerelor E 4.14 E 5.1, E 5.11, E 5.14, E 5.17 pentru asigurarea depozitării corespunzătoare a bunurilor personale ale deținuților și**

- pentru servirea mesei, precum și dotarea cu rafturi a cambuzelor pentru depozitarea alimentelor deținuților și înlocuirea saltelelor vechi cu unele noi.
4. efectuarea operațiunilor de dezinsecție cu o frecvență mai mare și verificarea eficienței materialelor folosite pentru evitarea apariției insectelor dăunătoare.
 5. distribuirea tuturor produselor igienico-sanitare în vederea asigurării corespunzătoare a igienei personale a persoanelor private de libertate.
 6. asigurarea unei ventilații corespunzătoare la blocul alimentar și înlocuirea aparatelor convectoare cu unele noi și eficiente pentru a se evita depășirea nivelului de abur și saturația în vapori de apă, care duce la degradarea pereților; asigurarea echipamentului corespunzător personalului care deservește blocul alimentar.
 7. evaluarea periodică din perspectiva abilităților sociale, cel puțin o dată la 6 luni, a persoanelor private de libertate, derularea programului de pregătire pentru liberare și a programelor de asistență socială în vederea formării și dezvoltării deprinderilor sociale și a îmbunătățirii relațiilor persoanelor private de libertate cu mediul de suport, conform prevederilor Ordinului ministrului justiției nr. 2199/C/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de organizare și desfășurare a activităților educative, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială din penitenciare.
 8. ocuparea funcțiilor vacante cu personal medical în vederea îmbunătățirii calității asistenței medicale în ceea ce privește primirea, examinarea, redirecționarea rapidă/eficientă a urgențelor medico-chirurgicale și asigurarea însoțirii pacienților pe parcursul transportului acestora la unitățile spitalicești, atunci când este cazul.
 9. crearea în cadrul cabinetului medical al unității penitenciare a unui registru pentru consemnarea existenței mărcilor traumatiche sau a semnelor fizice de rele tratamente/abuzuri sau tortură cu respectarea protocoalelor legale de acțiune în astfel de cazuri (consemnarea atentă în registru a semnelor fizice de agresiune/rele tratamente/abuzuri, îndrumarea persoanei spre Laboratorul de Medicină Legală pe plan local etc.).
 10. înregistrarea în registrul de consultații medicale al cabinetului medical de la Secția exterioară Valu lui Traian, a tuturor solicitărilor formulate de persoanele private

- de libertate și consemnarea în registrul de tratamente a fiecărui tratament medicamentos sau nemedicamentos dispus de medicul unității penitenciare.
11. respectarea dispozițiilor legale (Regulamentul de aplicare al Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în timpul procesului penal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016 și a Protocolului de colaborare între Penitenciarul Poarta Albă și Penitenciarul Spital Poarta Albă) referitoare la interdicția refuzului deținuților bolnavi de a se interna în penitenciare spital și instituirea obligativității consemnării refuzurilor în documente medicale;
 12. în cazul transportului deținuților la spitalele penitenciare, cu mașini de intervenție care nu au dotări similare ambulanțelor, să fie avută în vedere starea de sănătate a persoanelor private de libertate, astfel încât preluarea și deplasarea acestora să nu le influențeze starea de sănătate.
 13. reglementarea cu claritate, inclusiv prin completarea Protocolului încheiat între Penitenciarul Poarta Albă și Spitalul Penitenciar Poarta Albă, a modalității de desemnare a însoțitorului - cadru medical în cazul transportului deținuților din Penitenciarul Poarta Albă către alte unități sanitare din sistemul civil sau din sistemul penitenciar.
 14. respectarea dispozițiilor art. 140 alin. (2) din Regulamentul de aplicare al Legii nr. 254/2013, potrivit căruia deținuții internați în unități spitalicești din afara locului de deținere pot fi vizitați, în prezența unui lucrător al sectorului vizită, cu avizul medicului curant și cu aprobarea directorului penitenciarului.
 15. flexibilitatea aprecierii oportunității internării sub supraveghere permanentă în unitățile din rețeaua sanitară a condamnaților clasificați în regim deschis, în funcție de particularitățile fiecărui caz, respectiv de persoana și conduita fiecărui condamnat, astfel ca această măsură să nu devină regulă.
 16. dispunerea măsurilor pentru gestionarea corespunzătoare pe viitor a unor cazuri similare celui care a făcut obiectul verificărilor efectuate de instituția Avocatul Poporului.

17. asigurarea confidențialității și intimității în efectuarea actului medical, cu respectarea regulilor de igienă și a circuitelor funcționale ale blocului operator.
18. întărirea colaborării între unitățile penitenciare și spitalele civile, prin încheierea unor Protocoale de colaborare la nivel local, în baza unui ordin comun al Ministrului Sănătății și al Ministrului Justiției cu prevederi clare referitoare la escortă – personalul de pază, precum și crearea unui algoritm de reacție la apariția unei urgențe medicale sau chirurgicale, incluzând cu precădere posibilele puncte nevralgice și a perioadelor de timp neacoperite de programul zilnic al personalului medical.

București, 4 iulie 2016